

SOCIAL COMMUNICATIONS OF NATIONAL SECURITY **СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

УДК 007 : 304 : 070

DOI: 10.51423/2524-0471-2020-11-2-6

THE ROLE OF AUTHORITIES AND COMMUNICATION IN BUILDING THE CAPACITY OF THE NATIONAL STATE SECURITY SYSTEM (with a specific purpose on building a police subject)

Prof. Dr. Ljubo Pejanović,

*Academician, Serbian Academy of Innovative Sciences
(Belgrade, Serbia)*

Jovana Ristić,

*student, Faculty of Security, Serbian Academy of Innovative Sciences
(Belgrade, Serbia)*

ANNOTATION

Communication between institutions within the state and the necessary entities in the system, which are the subject of alignment, coordination and discussion of the problem, is the notion of quality work in developing security capacity.

Building a methodology and system, i.e. the capacities of a society, and therefore also of the state, is neither an easy nor a simple task for the teams carrying out the preparation assessments, capacities and forces within the security system, i.e. the Ministry of Internal Affairs.

In order to be able to properly develop and regulate the security system within the country, special conditions are needed, such as assessments, risks and capacities, which are given the task of developing a very important system within the society, as well as for cooperation, communication and participation in teamwork or tasks.

Risk assessment of the above leads to reliable data and conditions, which will decide of and impose a quality and justified security system, which would meet the needs of a given society or state.

Key words: *communication, capacities, security, coordination, state.*

ULOGA VLASTI I KOMUNIKACIJA U IZGRADNJI KAPACITETA SISTEMA BEZBEDNOSTI NACIONALNE DRŽAVE – SA POSEBNIM OSVRTOM NA IZGRADNJU POLICIJSKOG SUBJEKTA –

Prof. Dr. Ljubo Pejanović,

Akademik

Srpska akademija inovacionih nauka (Beograd, Serbia)

Jovana Ristić,

student,

Srpska akademija inovacionih nauka, Fakultet Bezbednosti (Beograd, Serbia)

UVOD

Osnovna zamisao i cilj autora, da ovim radom ukaže na teškoće, kako komunikacija, tako isaradnje, na izgradnji i zasnivanju kapaciteta bezbednosti u nacionalnoj državi, sa osvrtom na Republiku Srbiju. Da bih se izgradio i osavremenio sistem bezbednosti savremene države, neophodni su određeni preduslovi između kojih je reforma i osavremenjavanje policije u Republici Srbiji, kao i njeno komuniciranje sa drugim subjektima države. Obzirom na postojeće stanje u ovoj instituciji, i koje se pokazalo kao neefikasno, neorganizovano, politizovano, a time i nefunkcionalno u novonastalim međunarodnim i državnim odnosima. Stim u vezi, mnogi pa i visoki funkcioneri iz vlasti, su svatili i najavljuju reformu bezbednosnih subjekata u Republici Srbija između kojih su i policija sa svim svojim resursima i kapacitetima.

Da bi se kvalitetno izvršila reforma policije neophodna je njena potpuna transformacija i prilagođavanje savremenim uslovima, na sledeći način: decentralizacija, dezintegracija, dezorganizacija, demilitarizacija i depolitizacija. U navedenoj reformi bih se pre svega izvršila reforma školskog sistema između kojeg bi se deo zadržao u policijskim školskim institucijama, a deo preuzeo iz građanskog školskog sistema. Reformom policija se moraju određeni poslovi, a koji ne pripadaju ovoj delatnosti i isti ustupiti civilnom sektoru, kao što su neka lčična dokumenta. Policija bi trebala da se odrekne vojnog organizovanja, vaspitanja i obeležavanja i da se prilagođava civilnom sektoru, kako bi se istom približila i time bih se izbeglo njeno odvajanje od građana, po principu policije u zajednici. Isto tako bi se olakšala saradnja i koordinacija sa drugim subjektima u zemlji i van njenih granica.

1. REFORMA POLICIJE

1.1. Pojmovno određenje i definisanje problema

Reforma, reformisanje i reorganizacija postojećeg stanja, je drugim rečima, reformisanje postojećeg stanja u neko drugo savremenije, kvalitetnije i efikasnije uređenje snaga, u okviru ministarstva unutrašnjih poslova, tj u sistem bezbednosti određene države ili društva. Reformu podrazumava izmena, promena ili reorganizovanje postojećeg neefikasnog stanja, bezbednosnih institucija u novi bezbednosni sistem, koji se pre svega prepoznaje kako u sopstvenom sistemu, tako od strane institucija drugih država koji imaju nameru saradnje ili zajedničkih delovanja, naprimer u borbi protiv međunarodnog terorizma i organizovanog kriminaliteta.

Reforma javnog sektora između kojeg je i Ministarstvo unutrašnjih poslova, jedan je od najhitnijih poslova Vlade u novom sazivu od koje očekuju građanji, a i privredni sektor u Republici Srbiji, da ispuni obećano pre izbora i reformi. Pre svega administrativni sektor u Ministarstvu

unutrašnjih poslova postao je glomazan i toliko se birokratizovao da je to stanje neodrživo. Međutim, umesto glomazne administracije u MUP-u, treba reformu usmeriti u korist izvršnog dela policije, koji je u manjku u odnosu na administraciju, pa i potrebu građana. Administrativna birokratija u ovakvom obimu guši, kako javni policijski deo tako i ostali deo privrede i građana u suštini. Te u ovom smislu, prvi prioritet Vlade mora biti reforma državnog sektora, a naročito policijskog, kako bih isti postao efikasan i koristan u onom delu koji pripada upravo policije, a ne njenoj administraciji. Građani i društvo u celini očekuju od reforme policije upravo drastično smanjenje birokratizovane administracije, a time i birokratije koja se učvrstila u toj meri da je neefikasna, komplikovana i ne zadovoljava potrebe društva. Birokratizovana i glomazna administracija je veoma komplikovana, nerazumna, nejasna, nekorisna i pritom mnogo košta društvo. Njeni postupci prema klijentima i građanima dovode do dugog odlaganja izvršenja svojih obaveza za koje su osnovani i dobro plaćeni.

Zatim se formiraju dugački redovi i velika čekanja i očekivanja izvršenja svojih potreba za koje su usmereni građani, druge institucije i pravna lica prema ovoj delatnosti. Stim u vezi službenici su veoma plaćeni u odnosu na slične poslove u drugom državnom i privatnom sektoru. Zbog glomaznosti su neefikasni, a time delom nekorisni, dok jedni rade, drugi pauziraju, šetaju van radnog mesta i odlažu predmete do daljnog pri čemu čine nezadovoljstvo, reakcije i rasprave na šalterima sa klijentima i nezadovoljnim građanima. U tim slučajevima neophodno je izvršiti transformaciju policije slično kao u drugim zemljama Evrope. Da je potrebna reforma stime se i slažu postojeće vlasti u Republici Srbiji. Raniji, Ministar Pravde Republike Srbije Nikola Selaković, je saopštavao da je neophodna Reforma Policije. „Nema delotvorne reforme pravosuđa bez temeljne reforme policije, jer imun lanaca jedne države čine policija, tužilaštvo i sudstvo i ako jedna karika u tom lancu ne funkcioniše dobro, on puca.“¹ „Policajci koji su pre desetak dana došli u Novi Sad, da patroliraju ulicama legitimisali su oko 200 građana i podneli deset krivičnih prijava protiv ljudi koji nisu imali ličnu kartu. Oni će ostati do aprila, nakon toga mora da se trajno reši bezbednost grada. Zbog pogoršanja bezbednosnog stanja u Novom Sadu, a radi bolje bezbednosti inciraće se i temeljna reforma u policiji, kao i primena Zakona o prebivalištu, koji se u praksi ne primenjuje. Da bih se moglo govoriti o bezbednosti, neophodno je navesti neophodne termine, kao što su: bezbednost, sekuriti, sefti, zaštita i slično.“ Pejanović, Lj. (2013) „Kako se može desiti da pripadnici stranih bezbednosnih službi izveštavaju o tome šta se dešava u Novom Sadu i da imamo organizovane kriminalne grupe? Mi to dobro znamo, jedan sam od operativaca službe radio na tome, međutim sistem zakazuje na svim nivoima. Organi zatvaraju oči godinama. Država treba da stane iza ljudi koji brinu o bezbednosti grada i građana naglasio je Milivoje Mirkov i Saša Kovačević iz odbora za bezbednost GO SDPS-a.“²

Nije ovo problem samo Novog Sada ovo je problem svih većih pa i manjih gradova u Republici Srbiji. Reforma policije je započeta još 2000 godine i do danas nije u potpunosti završena, sem manje reformacije po nižim celinama, a sve to zbog ljudi koji su na funkcijama, kojima ove reforme nisu išle u njihovu korist i zbog toga su ih zaustavili i ukočile. Izborima, izmeweni su visoki rukovodiovi od Ministra do načelnika, a ostali su skoro svi isti i u ovom sazivu. Da bih se izvršila reforma države i drugih institucija među kojima je i policija, reforma mora biti temeljna i sveobuhvatna. Kad se reformom obuhvate sva lica koja su bili kočničari i isti sklanjali sa funkcija tada će se moći izvršiti i reforma i reorganizacija MUP-a. Razrešenjem kočničara reformi ne rešava se problem, ukoliko isti ne odgovaraju za svoje postupke i postupke svojih saradnika. Stim u vezi, *reforma policije podrazumeva proces i transformaciju postojeće institucije koja nije funkcionisala i reorganizacijom je urediti i tu instituciju sa novim, stručnim, obrazovanim i poštenim ljudima podržati, a koji će dovesti instituciju u kvalitetno funkcionisanje.*

¹ FoNet3.4.214, <http://akter.co.rs/29-bezbednost/82689-neophodna-reforma-policije.html>

² Dnevnik, <http://www.dnevniks/hronika/mirkov-nuzna-reforma-policije>, 12.09.2013.

Isto tako, da i nauka podržava reforme policija poslužit će nam članak koji je obradio Dekan fakulteta bezbednosti iz Beograda i on navodi: „Najviše je truleži tamo gde se rešavaju i procesuriraju slučajevi. Policijski kadrovi su nam profesionalci, ali zavise od političkih centara moći. Birati najsposobnije, a ne najlojalnije! Dekriminalizacija policije u Srbiji je neophodna. To je preduslov svih preduslova! Tokom 2019. došlo je do otkrivanja i hapšenja jednog dela pripadnika policije koji su učestvovali u kriminalitetu, to nam je ukazalo da se nešto radi na ovom planu. Najviše truleži ima na mestima tamo gde se rešavaju i procesuriraju slučajevi. Pošto ništa ne može da funkcioniše bez unutrašnjih organa, našoj policiji je potrebno veliko provetranje. Da li se može reći da je policija u Srbiji kriminalizovana?-Apsolutno u potpunosti ne, ali je i kočena od strane nekih tužilaštava i sudova. To je kod nas dugogodišnja praksa, a skoro i decenijska. Jer zastrašivanje je najlakše tamo gde se najviše zna. Policija su oči i uši države. Policija bih trebala da bude i mesto spoznaje kriminalizacije, i to uzročne, manifestacione i posledične. Ali policija je tek jedno plućno krilo, postavqa se pitanjw da li mogu sve činiti, ako to ne čine drugi u lancu suzbijanja kriminaliteta, terorizma i korupcije. Zajedno sa sudstvom i tužilaštvom, ona čini jedan organizam, koji mora da bude u saglasju. U protivnom, naravno da će biti posledica po zdravlje našeg društva“³ Milašinović R. (2013). Stim u vezi, za kriminalitet u policija u najvećem broju slučajeve odgovornost snose partije tj partijski lideri i timovi, koji su na vrhu svake institucije i oni kočē mnogo čega na ovom planu. Partije udomljavaju svoje članove koji nemaju obrazovanje, sposobnost i hrabrost za obavljanje svojih funkcija na koje su postavljeni i šta od njih očekuju građani. Oni su poltroni i izvršioi zahteva i volje svojih partijskih litera i funkcionera koji od njih traže lojalnost i delovanje onako kako se od nji očekuje, a ne kako bih trebalo i kako zahteva profesija. U pojedinim partijskim ćelijama se biraju kadrovi koji nemaju nikakve veze po obrazovanju i sposobnosti za ono gde ih postavljaju, već se od njih očekuje lojalnost i poltronstvo kako bih sa njima manipulisali. Te u tom slučaju pojedinci na funkcijama u policiji, nemaju ovlašćenja da deluju kako treba već su prinuđeni da rade po volji vođe čemu se neki tome ne mogu suprostaviti niti odupreti. Dakle, najveću odgovornost za stanje u Srbiji snose partije, a preko njih i njihovi kadrovi gde su postavljeni, odnosno udomljeni. Zbog takvog stanja svi su u lancu rasturanja države i svi međusobno se i štite, a i prete da će otkriti nedozvoljene akte ukoliko budu sankcionisani i tako u krug. S tim načinom se održavaju, podržavaju i čuvaju do isteka mandata i tako ponovo i drugi isto ili slično čine, a država i narod sve više propada i putuje ka provaliji bez povratka. Tokom ove tj 2019. u odnosu na raniji period, stanje je dosta drugačije u pozitivnom smislu, hapse se policajci, policijski službenici i drugi zbog kriminaliteta, a povećano je hapšenje i kriminalaca. Nije u ovom stanju samo odnos partije i policije već i druge institucije su u istom ili sličnom stanju i ponašanju.

1.1 Reforma policijskog školstva

„Obuka i edukacija policijskih službenika, samo je deo reforma Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije. U tom kontekstu izvršene su i reforme Više škole unutrašnjih poslova u Zemunu u Kriminalističko-policijsku akademiju strukovnih studija i Policijske akademije u Kriminalističko-policijsku akademiju akademskih studija. Reforma srednje škole unutrašnjih poslova u Centru za osnovnu policijsku obuku, negad je trajala 4. godine, pa je svedena na dve godine i na kraju primaju se kadrovi sa četverogodišnjim školama iz građanstva i doškolavaju sa jednogodišnjom obukom u MUP-ovom centru u Novom Sadu. Projekt transformacije počeo je u februaru 2005. godine da bi se prva, pilot generacija upisala i počela sa radom u novenbru 2007. godine. Početak rada Centra obeležen je svečanom akademijom 5 decembra 2007. godine. Period od dve godine bio je prihvaćen kao realan, da započeto školovanje završe pripremljeni kadrovi, a da se ujedno u istom razdoblju odaberu i novi polaznici osnovne policijske obuke.

³ Kurir, <http://ceas-serbia.org/root/index.php/sr/home/93-preuzeto/1562-dekan-fakulteta-bezbednosti-policiji-je-potrebno-veliko-provetranje>, 12.9.2013

Transformacija ovih obrazovnih ustanova, koje su služile za obrazovanje policijskih kadrova, kroz reformu su definisane, kao jedan od najznačajnijih projekata koji je trebalo realizovati primenjujući osnovna načela reforme: profesionalnost, depolitizaciju, demilitarizaciju, transparentnost, rodnu ravnopravnost, saradnju sa lokalnom zajednicom. Reforma kroz načelo saradnje sa lokalnom zajednicom definisala je novu ulogu policije u društvu-servis građana.⁴ Što se tiče visoko-stručnog usavršavanja i obučavanja na Visoko-školskoj ustanovi Kriminalističko-policijskoj akademiji, školuju se visokoobrazovani kadrovi namenjeni za policijske poslove i poslove kriminologije i kriminalistike. Dakle, ova visokoobrazovana institucija prerasla je u Policijski Univerzitet, čime se proširuju naučne profesije forenzike, informatike i slični profili. Zaokruživanjem navedenih studijskih programa, policija se obezbeđuje sa većim brojem policijskih profila za stručne poslove. Međutim, policija bi trebala proširivati svoje programe za obuku građana tj civilnih lica za profile poslova koji u drugim državama Evrope ne pripadaju policiji već civilnom sektoru. Profilisanje civilnih lica za poslove koje trenutno obavlja policija bi bilo neophodno čime bi se MUP oslobodio delatnosti koje ne pripadaju policiji kako je to u drugim zemljama u Svetu. Prema tome, civilni sektor treba da preuzme poslove izdavanja ličnih dokumenata za čije obrazovanje bih mogla vršiti upravo policijska naučna ustanova i deo civilne naučne i stručne institucije. Zatim policijske stručne ustanove bih mogle vršiti adekvatnu, potrebnu i neophodnu obuku dece i građana i njihovo učešće u saobraćaju ne samo kao učesnici pri upravljanju vozilima, nego i kao pešaci i njihovo ponašanje u urbanoj sredini, dok bih civilne institucije vršile izdavanja potrebnih dokumenata, tokom 2018 i 2019, je nešto rađeno na ovom planu, ali nedovoljno. Pored navedenih obuka koje vrši policija ova institucija želi proširiti obuku pripadnika za obezbeđenje i detektivske delatnosti, preko linceciranja kadrova i to je površno i nedovoljno stručno. Policija ima svoju profesiju koja njoj pripada i ne bih trebala preuzimati poslove civilnog sektora, za ovaj sektor je obaveza civilnih struktura. Ako bih policija prihvatila i ovu obavezu, preuzela bih veliki teret na sebe koji joj ne pripada, a gubila bih tamo gde je njena delatnost, suzbijanje terorizma, kriminaliteta, korupcije i nasilja. Zbog poslova koji ne pripadaju policiji, ova institucija je upravo u problemu zbog čega ne izvršava kvalitetno svoje poslove koji joj pripadaju kao državnoj instituciji.

1.2 Decentralizacija

Decentralizacija podrazumeva, „lat. ukidanje ili slabljenje centralizacije, prenošenje funkcije centralnih organa na niže organe njihovih prava (sprovesti decentralizaciju, preneti poslove centralnih organa na niže organe).⁵ (Mićunović Lj. (1988).

„Naša policija je veoma politizovana, od drugog svetskog rata naovamo. A depolitizacija policije je preduslov ozdravljanja društva. Policija ne sme da bude partokratski servis. Međutim, ona jeste servis politike što je nedopustivo. Sudstvo i policija moraju da se bave svojim poslom i da budu nezavisni, a ne da budu servis tumačenjem političke i volje bilo koje partije.“⁶ Milašinović, R. (2014).

Decentralizacija podrazumeva podelu poslova i prenošenje istih sa vrha centralizovanog sistema na niže organizacione jedinice u sistemi. Dakle, poslovi koji pripadaju civilnom sektoru kao što su lična dokumenta, decentralizacijom bih se ustupili civilnom sektoru, a time bih se policija oslobodila nepotrebnih poslova i posvetila bih se svojim stručnim policijskim poslovima i zadacima koji pripadaju Ministarstvu unutrašnjih poslova. Centralizacijom policijskih poslova, stvoreni su uslovi preuzimanjem značajnih poslova koji su vezani za jednog ili grupu ljudi, čime je omogućeno sprečavanje pokrenutih istraga za nedozvoljena dela i ostvarenja ciljeva politika ili partijskih vođa. Ova organizaciona rešenja upravo su koncentrisana za ljude na vrhu policijske celine, koji su u mogućnosti sklanjanja dokumenata ili podataka za lica sa učenjenim prekršajem bilo da su iz

⁴ Stevan Stojanović, Vojo Laković, Obuka i edukacija policijskih službenika u Republici Srbiji, Fakultet za pravne i poslovne studije, Novi Sad, 2013, str. 634-635.

⁶ Kurir, 10.06.2014, <http://ceas-serbia.org/root/index.php/sr/home/93-preuzeto/1562>.

politike, policije ili organizovanog kriminaliteta. U tom slučaju bi bilo neophodno rešenje izvršiti decentralizaciju kako bih se izbegla postojeća pogubna rešenja i policiji bih se obezbedili uslovi za kvalitetniju i funkcionalniju delatnost policije.

1.3. Dezintegracija

Dezintegracija policije je planirano, zamišljeno i izvršeno razbijanje policijske celine u u više manjih delova ili manjih organizacionih celina. Dezintegracija policije upravo, „je raspadanje, razjedinjenje, razbijanje neke celine.“⁷ (Mićunović Lj.) *U tom slučaju dezintegracija je proces razbijanja jedne ogromne celine koja je troma, neefikasna, a time i nekorisna za porseke obveznike. Te u tom slučaju se mora podeliti u manje, efikasnije i kvalitetnije celine koje će ispuniti zakonske obaveze.* Ministarstvo unutrašnjih poslova mora biti jedinstveno kao celina, ali poslovi se moraju podeliti na manje regionalne celine, kako bih se izbegla centralizovana vlast koja se koncentriše u jednu ili grupu lica. Svaki regionalni ili posebno stručni organ bih imao svoju rukovodnu funkciju usmerenu ka centralnoj vlasti, ali u pravom smislu, a ne formalnom kako je to do sada slučaj. Razdvajanjem poslova na stručne manje celine, da bi se izbegla situacija partijskih uticaja koji bih se policija oslobodila depolitizacijom.

1.4. Dezorganizacija,

Da bih smo izbegli razmatranje dezorganizacije u negativnom obliku, neophodno je objašnjenje ovog značenja u pravcu pozitivne reorganizacije. Reč dezorganizacija podrazumeva, „Izazvati dezorganizaciju, izazvati pometnju, rastrojstvo.“⁸ Klain I., Šipka Mi. (2006). U našem pravcu razmišljanja i primena dezorganizacije policije bi bila u pravcu dezorganizacija policije odvajanje od partijskog uticaja i dezorganizacije negativnog ponašanja pojedinaca u policiji. Odvajanjem policije od partija bi se u velikom broju odvojio kriminalitet od policijskih pojedinaca koji su posredno i neposredno uvučeni u mrežu kriminaliteta. U tom slučaju, *dezorganizacija je promena ponašanja iz negativnog u pozitivno stanje čime se izdvajaju pojedinci skloni nedozvoljenim delima od većine koja je u pozitivnom odnosu prema svojoj profesiji i delatnosti.* Promenom svesti i odnosa prema profesiji vratilo bih se poverenje u ovu instituciju koje je izgubljeno zahvaljujući politizaciji policije s savremenim promenama.

1.5. Demilitirizacija

„Pitanje demilitarizacije policije je već duže vreme na dnevnom redu i utiče na kulturu službe. Ustrojstvo službe po činovima policiji daje vojni karakter, dok su ustrojstvo žandarmerije i arsenal kojim ona raspolaže svakako nedvosmisleno vojne prirode.“⁹

Kad je reč o demilitirizaciji policije, bila bih jedan od prvorazrednih zadataka Vlade Srbije da izvrši reformu u ovom smislu. U dugoj istorijskoj prošlosti, vojska je bila institucija koja je svugde pa i u našem društvu u zvanju i profesiji podeljena po specijalnostima, a izvršioци su promovisani u činove svih nivoa i to pripada vojsci. Kad su u pitanju policijski činovi, oni nisu potrebni niti su u istoriji policajci imali činove. Da bih se ostvarivali činovi neophodni su mnogobrojni preduslovi i uslovi izemđu kojih su: školsko obrazovanje u struci, polaganje ispita za činove, upražnjeno mesto za odgovarajući čin i slično. U policiji se ne dodeljuju činovi prema navedenim pravilima već se lica postvljaju po partijskoj osnovi, lojalnosti i slično. Te u tom slučaju čin generala mogu dobiti lica koja nemaju nikakve veze sa profesijom i time se krnje ugledi profesije, struke i institucije. Demilitirizacija bi trebala da se izvrši ukidanjem činova i davanjem zvanja čime bi se rešio odnos nadređenih u odnosu na podređene i odnos oficira prema građanima. Generali se odnose prema ostalima upotrebom sile i nadmoći čime nameću strah i pokorenje saradnicima i strankama, a da nemaju činove ponašali bi se kao i druge profesije. Što se tiče obuke i edukacije oficira u kulturi ponašanja, takođe je neophodna obuka i edukacija u ovom pravcu, jer lica sa činovima ovu vrstu edukacije ne prolaze i time ne poseduju kulturu ponašanja u potrebnom smislu. Ukoliko se želi

⁷ str. 119.

⁸ 2006. str 332. I str.339

⁹ Dawns Mark, (2004)

zadržati činovi u policiji, a ne zvanja, u tom slučaju moraju završavati odgovarajuće fakultete i doktorati i da polažu ispit za generala, kao što je to u vojsci. Kad je u pitanju smanjenje i raspodela naoružanja, takođe policija nebit trebala posedovati teško vojno naoružanje, već naoružanje koje je potrebno i koje pripada ovim strukturama. Ne prihvatljivo je da se u policiju raspoređuju kadrovi bez provere i oni koji poseduju dosije u MUP-u. Što se u toku građanskog sukoba i kasnije dešavalo, pritiskom pojedinih partijskih funkcionera.

1.6. Depolitizacija

Pre nego što ukažemo na problem depolitizacije policije, neophodno je dati odgovor na postavljeno pitanje, šta je to depolitizacija policije? „Odstranjivanje politike, oslobađanje od političkih uticaja.“¹⁰ Klajin, I. Šipka, M. (2006). Stim u vezi, *depolitizacija policije je oslobađanje političkog uticaja partija na vlasti i diktata političkih vođa na policijsko rukovodstvo, a tima i na samu policiju*. „Na postavljeno novinarsko pitanje dali je potrebna depolitizacija policije? prof, Radomiru Milašinoviću, na kojij dat odgovor i njegovo mišljanje na ovo pitanje. Naša policija je veoma politizovana, od drugog svetskog rata naovamo. A depolitizacija policije je preduslov ozdravljenja društva...“¹¹ Milašinović, R. (2014) Analizirajući navedeni odgovor, policija u Republici Srbiji biće efikasna i pružiće odgovor građanima preko svojih delatnosti samo onda kad se oslobodi partijskog prisustva i članstva u istim. Sve dok visoki rukovodioci policije budu članovi partija oni će biti izvršioci samo svoje partije kojoj i polažu račune, a narodu koji ih plaće ne polažu račune niti izvršavaju svoju Ustavom zagaranovanu obavezu u pooptpunosti. U tom slučaju će policija ostvarivati svoju profesionalnu delatnost i sprovođiti će zakone i zakonska pravila. Sve dok politika ima uticaj na policiju neće se iskoreniti organizovani kriminalitet i korupcija, kao i sprovođenje zakona. Partije preko svojih članova koje oni delegiraju i postavljaju na odgovorne funkcije, pre svega ti kadrovi se ne postavljaju po stručnosti i kvalitetu već po lojalnosti i poslušnosti. Ovim načinom i sami izvršioci ulaze u mrežu nedozvoljeni delatnosti, skrivanjem izvršenja krivičnih dela, falcifikovanjem dokumenata i slične nedozvoljene akte.¹² Rakić, M. Vejinović, D. (2006).

UMESTO ZAKLJUČKA

Policijski sistem u postojećoj organizaciji i funkciji nije održiv i proistekao je u uslovima tranzicije koju prolaze mnoge države u kojoj su prouzrokovani određeni odnosi koji ne odgovaraju društvu savremenog vremena. „ Sistem nacionalne bezbednosti čini sve institucije i subjekti u državi koji su prvenstveno profesionalizovani, a najširi bezbednosti jeste samozaštita široka bezbednosna kultura u narodu.“¹³ Stojanović, S. Laković, V. (2013)

„ Korporacijska bezbednost kao nacionalni subjekt bezbednosti, u sprečavanju destruktivnih akata u korporacijama, podrazumeva ustaljen, odgovarajući utvrđen i tradicionalan društveni pristup u zaštiti korporacije. Ovaj pristup može se primeniti kod policije. (Pejanović Lj. (2014). „ Svi napadi i navedeni mogući oblici pretnji i rizika, sa sobom donose velike posledice po bezbednost.“(Prejanović, Pejanović, Lj. (2011). „Ciljevima istraživanja želilo se ukazati na moguće i pojavne oblike savremenih pretnji po bezbednost infrastrukture“. Pejanović, Lj., Jovanović, A., Habuš, B. (2013. Nacionalni Bezbednosni sistem bih se trebao u potpunosti reformisati u kojem bi se odbacila vojna organizacija, opremanje i vaspitanje i prilagodio bih se novim i demokratskim odnosima u kojima policija mora biti u bliskoj vezi sa građanima. Odbacivanjem sitema društvene samozaštite u kojem su građani bili u bliskoj vezi sa policijskim subjektima u kojem se nije moglo dešavati destruktivne aktivnosti, a da niko ne uoči a pogotovo da se ne otkriju ti izvršioci. Gubitkom

¹⁰.Klajin-Šipka, str 339.

¹¹Kurir, 10.06.2014, <http://ceas-serbia.org/root/index.php/sr/home/93-preuzeto/1562>.

¹² 2006 str. 55-56.

tog sistema policija se odvojila od građana i time izolovala i na kraju postala neefikasna. Ukoliko se politika ne odvoji iz policijskog sistema sistem će biti nefunkcionalan, a time i nekvalitetan. Te u tom slučaju, partije moraju biti odvojene od bezbednosnog sistema i da bude izolovane sa svojim uticajem, ciljevima i gušenja institucija, kao što je slučaj sada. Reforme se moraju sprovestu po osnovu iskustva razvijenih, prilagođavanjem zakonskim propisima razvijenih država i društva sa ogromnim iskustvom. Na kraju policijski sistem je razbijen, neefikasan i ne daje odgovarajuće rezultata koji bi morao hitno biti reformisan i da ne bude samo obećanja vlade, a na tom planu nije još ništa učinjeno.

Literatura

Knjige, zbornici i časopisi

- Dawnes, M. (2004). Reforma policije u Srbiji, Odeljenje za sprovođenje zakona, Emisija OEBS u Srbiji i CG, Beograd, Srbija.
- Klajin, I, Šipka, M. (2006). Veliki rečnik stranih reči, Prometej, Novi Sad, Srbija.
- Mićunović, Lj. (1988). Savremeni rečnik stranih reči, Književna zajednice Novog Sada univerzitetska riječ, Novi Sad, Srbija.
- Pejanović, Lj. (2013). Osnovi bezbednosti, Fakultet za pravne i poslovne studije dr Lazar Vrkatić, Novi Sad, Srbija.
- Pejanović, Lj., Jovanović, A., Habuš, Habuš, B. (2013). Koordinacija javne i privatne bezbednosti u zaštiti kritične infrastrukture od terorističkih akata, Visoka policijska škola, Zagreb, Hrvatska.
- Pejanović, Lj., Perspektiva korporacijske bezbednosti kao konvencionalnog subjekta bezbednosti u sprečavanju destruktivnih aktivnosti u korporacijama (2014). Fakultet bezbednosti i zaštita, Banja luka, Bosna i Hercegovina.
- Pejanović, Lj., Rakić, M., Komarčević, M. (2011). Moguće pretnje i rizici po bezbednost Korporacije, Fakultet Bezbjednosti i zaštita, Banja Luka, Bosna iHercegovina.
- Rakić, M, Vejnović, D. (2006). Sistem bezbednosti i društveno okruženje, Udruženje defendologa Republika Srpske, Banja Luka, Bosna i Hercegovina.
- Stojanović, S., Laković, V. (2013). Obuka i edukacija policijskih službenika u Republici Srbiji, Fakultet za pravne i poslovne studije, Novi Sad, Srbija.

Sajtovi

- Radomir Milašinović, Policiji je potrebno veliko provretavanje, Kurir, <http://ceas-serbia.org/root/index.php/sr/home/93-preuzeto/1562/>, (10.06.2014)
- FoNet , <http://akter.co.rs/29-bezbednost/82689-neophodna-reforma-policije.html> (3.4.214)

Prof. Dr. Ljubo Pejanović,

Akademik, Srpska akademija inovacionih nauka (Beograd, Serbia)

Jovana Ristić,

student, Srpska akademija inovacionih nauka, Fakultet Bezbednosti (Beograd, Serbia)

ULOGA VLASTI I KOMUNIKACIJA U IZGRADNJI KAPACITETA SISTEMA BEZBEDNOSTI NACIONALNE DRŽAVE

- SA POSEBNIM OSVRTOM NA IZGRADNJU POLICIJSKOG SUBJEKTA –

Komunikacija između institucija u okviru države i potrebnih subjekata u sistemu, sa kojima se vrše usklađivanja, koordinacija i rasprava o problemu, je upravo ključni i osnovni pojam kvalitetnog rada u izradi kapaciteta bezbednosti.

Izgradnja metodologije i sistema tj njegovih kapaciteta jednog društva, a time i države, niti je lak niti jednostavan zadatak timova koji vrše isradu procena, kapaciteta i snaga u okviru sistema bezbednosti tj Ministarstva unutrašnjih poslova.

Da bi se mogao kvalitetno izraditi i urediti sistem bezbednosti u okviru države, neophodni su posebni uslovi kao što su procene, rizici i kapaciteti kojima se daje zadatak za izradu jednog veoma značajnog sistema u okviru društva, isto tako i za saradnju, komunikaciju i učešće u zajedničkom radu ili zadatku.

Procenom rizika o navedenom, dolazi se do pouzdanih podataka i stanja, koje će odlučiti i nametnuti kvalitetan i opravdan sistem bezbednosti, koji bih odgovorio potrebama datog društva ili države.

Кljučне Reči: komunikacija, kapaciteti, bezbednost, koordinacija, država.

Проф. Др. Любо Пеянович,

Академик, Сербская академия инновационных наук (Белград, Сербия)

Йована Рістич

Студент, Сербская академия инновационных наук (Белград, Сербия)

**РОЛЬ ВЛАДИ ТА КОМУНІКАЦІЇ
В РОЗБУДОВІ ПОТЕНЦІАЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ
(із конкретною метою створення поліцейського суб'єкта)**

Зв'язок між установами всередині держави й необхідними об'єктами в системі, які є предметом узгодження, координації та обговорення проблеми, є поняттям якісної роботи з розвитку потенціалу безпеки.

Побудова методології та системи, тобто потенціалу суспільства, а отже, і держави, які не є ні легким, ні простим завданням для груп, що виконують оцінки потенціалу й сил у системі безпеки, тобто Міністерства внутрішніх справ.

Щоб мати можливість належним чином розвивати й регулювати систему безпеки в країні, потрібні особливі умови, зокрема оцінки, ризику та потенціал, яким дається завдання розробити дуже важливу систему в суспільстві, а також для співпраці, спілкування та участь у колективній роботі чи завданнях.

Оцінка вищезазначеного ризику веде до надійних даних та умов, які визначатимуть і встановлюватимуть якісну та виправдану систему безпеки, яка відповідала б потребам певного суспільства чи держави.

Ключові слова: зв'язок, потенціал, безпека, координація, держава.

Submitted to the editorial office – 24.11.2019

Reviewed – 21.12.2019

Accepted for printing – 09.12.2020

Подано до редакції – 24.11.2019

Рецензовано – 21.12.2019

Прийнято до друку – 09.12.2020

